

خلقت شیطان

پرسش: اگر شیطان بر انسان سجده می کرد بر امر خداوند اطاعت می کرد آنگاه سیرنوشت ما چگونه بود؟

فهرست مندرجات

- ۱- اجزای عالم خلقت با هم مرتبطند
- ۲- تفاوت موجودات مقتضی حکمت الهی
- ۳- رابطه شیطان و نظام عالم انسانی
- ۴- شیطان برای افراد با ایمان وسیله تکامل
- ۵- منبع

اجزای عالم خلقت با هم مرتبطند

پاسخ:

عالم خلقت با همه وسعتی که دارد، تمامی اجزایش با هم مرتبطند و همانند زنجیری که حلقه هایش به هم پیوسته است، به طوری که ایجاد جزئی از آن مستلزم ایجاد همه اجزا است و اصلاح جزئی، به اصلاح همه اجزا آن است.

تفاوت موجودات مقتضی حکمت الهی

بهتر است بدانیم که لازمه چنین ارتباطی این نیست که همه موجودات مثل هم باشند، زیرا اگر همه اجزای عالم مثل هم بودند، عالمی به وجود نمی آمد، بلکه تنها یک موجود تحقق می یافت؛ لذا **حکمت الهی** اقتضاکرده است که موجودات از نظر **کمال** و **نقص** و مراتب **کمال** و فقدان آن و **قابلیت** رسیدن به مراتب کمال و محرومیت از آن مختلف و متفاوت باشند. اگر در عالم، **شیر**، **فسیاد**، **نقص**، **ضعف** و امثال آن نبود، به طور حتم از **خیر** و **صلاح** و کمال و قوت، خبری نبود و عقل ما پی به معانی آن ها نمی برد، چون به طور کلی عقل هر معنایی را از مصادیق خارجی انتزاع می کند.

رابطه شیطان و نظام عالم انسانی

اگر در عالم مصداقی از **شقاوت** و **معصیت** و قبح و ذم و **عذاب** نبود، یقیناً از **سعادت** و **اطاعت** و **حُسن** و **مدح** و **پاداش** خبری نبود؛ مثلاً اگر معصیتی نبود، قهراً سرپیچی از فرمان **مولا** مفهوم پیدا نمی کرد. در صورتی که سرپیچی از فرمان مولا معنا نداشته باشد، **اختیار** مفهوم نداشت و همه چیز اجباری می شد و وقتی که **حیر** در کار باشد و حتماً خواسته مولا عملی شود، آن گاه امر و نهی معنا نخواهد داشت. اگر **طاعت** و عصیان در کار نباشد، **ثواب** و **عذاب** و **مدح** و **ذم** و **انذار** و بشارتی نخواهد بود؛ وقتی این گونه باشد، **دین** و **شیرعت** و دعوتی در کار نخواهد بود. نتیجه این که اگر شیطان نبود، قهراً نظام عالم انسانی هم نبود؛ پس خلقت شیطان لازم بود.

شیطان برای افراد با ایمان وسیله تکامل

بعضی از محققان در پاسخ پرسش فوق چنین گفته اند: «اولاً، خداوند شیطان را شیطان نیافرید؛ به این دلیل که سال ها **همنشین فرشتگان** و بر **فطرت** پاک بود، ولی از **آزادی** خود سوء استفاده کرد و بنای **طغیان** و سرکشی گذارد؛ ثانیاً، انسان تا در برابر **دشمن** نیرومندی قرار نگیرد، هرگز نیروها و **نیوغ** خود را بسیج نمی کند و به کار نمی اندازد. وجود دشمن نیرومند سبب جنبش هر چه بیشتر انسان و در نتیجه ترقی و تکامل می شود». پس از نظر سازمان **آفرینش** وجود شیطان برای افراد با **ایمان** و آنها که می خواهند **راه حق** را بپویند، زیان بخش نیست، بلکه وسیله تکامل آنها است. **"علامه طباطبائی"** فرموده است: "اگر شیطانی نبود، نظام عالم انسانی هم نبود، و وجود شیطانی که انسان را به شر و معصیت دعوت کند، از ارکان نظام عالم بشریت است، و نسبت به **صراط مستقیم** او به منزله کناره و لبه جاده است و معلوم است که تا دو طرفی برای جاده نباشد، متن جاده هم فرض نمی شود"

[شهرسوال.](#)

رده‌های این صفحه : [شیطان](#) | [کلام](#)